

Únia potravinárov: zbytočne importujeme cudziu pridanú hodnotu

Ani rok 2015 nezmení pasívne saldo zahraničného obchodu s agropotravinárskymi výrobkami. Vyplynulo to z Valného zhromaždenia Únie potravinárov Slovenska, ktoré sa uskutočnilo 17. februára 2016 v Bratislave.

Desať rokov po vstupe do EÚ prekročila Slovenská republika v zápornom obchodnom salde s agropotravinárskymi výrobkami hranicu -1 mld. €. Už v roku 2014 to bolo na úrovni -1,038 mld. €. Aj keď definitívne výsledky za rok 2015 ešte nie sú k dispozícii, dá sa reálne očakávať, že budú ešte horšie. Väčšina pasívneho salda s agropotravinárskymi komoditami pripadá na potraviny, pretože bilancia poľnohospodárskych výrobkov býva v zahraničnom obchode zväčša vyrovnaná. Pritom približne 70 až 80 % potravinárskeho pasíva pripadá na nahraditeľné komodity, teda také, aké si dokážeme vyrábať aj sami na Slovensku. Znamená to, že zbytočne importujeme cudziu pridanú hodnotu so všetkými negatívnymi sociálno-ekonomickými dôsledkami. Je preto nevyhnutné nasmerovať dostatočnú investičnú podporu štátu ako do poľnohospodárstva tak aj do spracovateľského potravinárskeho priemyslu. Zabezpečiť dostatok kvalitných poľnohospodárskych surovín na domácom trhu pre výrobu produktov s vyššou pridanou hodnotou a vytvoriť podmienky pre uplatnenie finálnych potravinárskych výrobkov na domácom trhu musí byť prioritou každej rozumnej a zodpovednej vlády. Je potrebné zamerať sa aj na európske dotačné mechanizmy a prednostne ich nasmerovať do inovácií existujúceho potravinárskeho priemyslu. Slabá štátna podpora propagácie predaja slovenských výrobkov a nedostatok finančných prostriedkov na investície do technických a technologických inovácií sťažujú rozvoj všetkých výrobných odborov potravinárskeho priemyslu.

Veľkou výzvou pre slovenských potravinárov sú dlhoročné problémy s odbytom, ktoré spôsobili zánik množstva spracovateľských podnikov. Podľa Únie potravinárov Slovenska preto treba nevyhnutne vypracovať a schváliť koncepciu odbytu slovenských potravín na domácom trhu a realizovať ju aj priamo v praxi v spolupráci s potravinárskym priemyslom.

Domáci sektor výroby potravín musí naďalej čeliť neúmernému tlaku obchodných reťazcov. Oligopol obchodných reťazcov vytvára nevyvážené dodávateľsko-odberateľské podmienky a umelo udržiava vysoké ceny kvalitných slovenských potravín v dôsledku vysokých marží obchodu. Túto oblasť by jednoznačne vyriešilo oficiálne sledovanie marží v potravinovom reťazci štátnou autoritou a realizácia legislatívnych i politických možností na potlačenie trvalo negatívne pôsobiacich nekalých praktík v obchode s potravinami.

Obavu z ďalšieho ohrozenia potravinárskeho priemyslu na Slovensku predstavujú medzinárodné dohody o liberalizácii obchodu, osobitne TTIP medzi EÚ a USA, o ktorej máme v súčasnosti minimum informácií. Táto dohoda môže priniesť ohrozenie mnohých slovenských potravinárskych firiem podobne ako pri vstupe do EÚ. Opakovane požadujeme, aby bolo poľnohospodárstvo a potravinárstvo vyňaté z predmetných rokovaní.

Je nevyhnutné si uvedomiť, že agropotravinársky sektor ako celok patrí k najväčším zamestnávateľom v Slovenskej republike a potravinársky priemysel, ako spracovateľ slovenskej poľnohospodárskej produkcie, má výrazný vplyv na prosperitu a rozvoj slovenského poľnohospodárstva. Ďalšie negatívny vplyvy v agropotravinárskom sektore môžu mať aj veľmi negatívne sociálne dopady.

Únia potravinárov Slovenska zdôrazňuje, že potravinárska výroba a poľnohospodárska prvovýroba má na Slovensku nielen dlhodobé tradície, ale aj svoje opodstatnené významné postavenie. Napriek tomu sa však situácia v potravinárskom priemysle v Slovenskej republike od vstupu do Európskej Únie vyvíja veľmi nepriaznivo. Je nevyhnutné prijať také opatrenia, ktoré zastavia úpadok domáceho potravinárstva a nasmerujú ho na cestu rozvoja s cieľom dosiahnutia takej pozície v národnom hospodárstve krajiny, aké má v starých členských štátoch EÚ.

Únia potravinárov Slovenska